

SGK Genelgesi 2021/34 – Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

SGK Genelgesi 2021/34 T.C. SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
BAŞKANLIĞI Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sayı
: E-15591373-010.99-33336311 Tarih: 14.10.2021...

SGK Genelgesi 2021/34 – Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

Tarih: 18 Ekim 2021

SGK Genelgesi 2021/34

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-15591373-010.99-33336311

Tarih: 14.10.2021

Konu : Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

GENELGE

Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi (Genelgede bundan sonra Sözleşme olarak anılacaktır) çok taraflı sosyal güvenlik anlaşması olup Sözleşme; Avusturya, Belçika, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz, İspanya ve Türkiye olmak üzere 8 ülke tarafından onaylamıştır. Sözleşme, Ülkemiz bakımından Avusturya ve Lüksemburg ile birlikte ilk olarak 01/03/1977 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca anılan Sözleşmenin uygulanmasını göstermek amacıyla hazırlanmış olan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Ek Anlaşma (Bundan sonra Ek Anlaşma olarak anılacaktır) aynı ülkelerce Sözleşme ile aynı tarihte yürürlüğe girmek üzere onaylanmıştır.

Bu doğrultuda; söz konusu sözleşme hükümleri, aramızda ikili sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan İspanya ve Portekiz ile müşterek sigortalıları hakkında uygulanacaktır.

BİRİNCİ KISIM

GENEL AÇIKLAMALAR

Sözleşme; Bölüm I, (Genel Hükümler), Bölüm II (Uygulanacak Mevzuatın Tespitine İlişkin Hükümler), Bölüm III (Çeşitli Yardımlara İlişkin Özel Hükümler), Bölüm IV (Çeşitli Hükümler), Bölüm V (Geçici ve Son Hükümler) hükümleri olmak üzere 5 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; tanımlar, Sözleşmenin mevzuatsal ve kişisel kapsamı, Akit Taraf vatandaşlarının eşit muameleye tabi tutulması, sosyal güvenlik alanındaki hakların diğer Akit Tarafta da kullanılabileceğine ilişkin hükümler,

İkinci bölümde; çalışanlar, geçici görevliler, uluslararası taşımacılık işletmeleri personeli ve gemi adamları ile diplomatik temsilcilik görevlilerinin hangi Akit Tarafın sosyal güvenlik mevzuatına tabi tutulacağına, geçici görev süresinin azami sınırlarına, ölüm ödeneklerine, işsizlik

yardımlarına ve aile yardımlarına ilişkin hükümler,

Üçüncü bölümde; hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarına ilişkin hükümler,

Dördüncü bölümde; idari yardımlaşma, yazışma, hesaplaşma ve tıbbi kontrole ilişkin hükümler,

Beşinci bölümde ise Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ve yürürlükte kalma süresi ile Sözleşme öncesi ve sonrası haklara ilişkin hükümler,

yer almaktadır.

1. Kavramlar

Bu Genelgede geçen:

1. Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumunu,

2. Kanun: [5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu](#),

3. Sözleşme: Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesini,

4. Ek Anlaşma: Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Ek Anlaşmayı,

5. Mevzuat: Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte Akit Taraflardan birine ait ülkede yürürlükte bulunan veya sonradan yürürlüğe girecek olan ve Sözleşmenin 2 nci maddesinin birinci ve ikinci paragraflarında belirtilen sosyal güvenlik dalları ve rejimleri ile sosyal güvenlik alanı ile ilgili kanun, yönetmelik ve diğer yasal düzenlemeleri,

6. Yetkili Makam: Sözleşme kapsamında yer alan mevzuatın uygulanması ile görevli olan Bakanlıkları,

7. Yetkili Kurum: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen mevzuatın tamamının veya bir kısmının uygulanmasından ve

yardımların ödenmesinden sorumlu kurumları,

8. Sigortalı: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata tabi olan ya da evvelce tabi olmuş kişileri,

9. Sigortalılık Süresi: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen mevzuata göre prim ödenmiş olan veya ödenmiş sayılan süreyi,

10. Yardım: Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen ilgili ulusal mevzuat tarafından sağlanan her türlü ayni ve nakdi yardımı,

11. İkamet: Sürekli olarak ikamet edilmekte olan yerini,

12. Bulunma: Geçici olarak bulunulan yerini, ifade eder.

2. Sözleşmenin Uygulama Alanı

İki taraflı uluslararası sözleşmelerde olduğu gibi çok taraflı uluslararası sözleşmeler, söz konusu sözleşmede yer alan yürürlük süreçlerinin tamamlanmasından sonra bu sözleşmeyi onaylayan ülkeler bakımından yürürlüğe girmekte ve sözleşmeye taraf ülkeler arasında herhangi bir ikili sözleşme akdedilmesine ihtiyaç duyulmaksızın doğrudan uygulanmaya başlanmaktadır. Bu bakımdan Sözleşme'nin taraf ülkeler arasında uygulanabilmesi için ayrıca ikili anlaşma, sözleşme, protokol, mutabakat zaptı, vb. metinlerin imzalanmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Sözleşmenin 2 nci maddesine göre Sözleşme, hastalık ve analık yardımları, malullük yardımları, yaşlılık yardımları, ölüm yardımları, iş kazaları ve meslek hastalıkları halinde yapılan yardımlar, ölüm ödenekleri, işsizlik yardımları, aile yardımlarını kapsamaktadır. Ancak, Sözleşmenin 3 üncü maddesi ve II numaralı Ek'ine göre Sözleşmeye taraf ülkeler, ülkeleri bakımından Sözleşmenin hangi sigorta rejimlerine uygulanacağını ve bu rejimlere ilişkin uygulanacak mevzuatı (diğer bir ifadeyle ülkeleri bakımından Sözleşme kapsamını)

Sözleşmenin II numaralı ekinde belirtmektedir. Ülkemiz; hizmet akdine tabi çalışan sigortalılar için hastalık, analık, maluliyet, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları ile kendi nam ve hesabına çalışanlar bakımından maluliyet, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin hükümleri uygulayacağını, ölüm ödenekleri, işsizlik yardımları, aile yardımlarını ise uygulamayacağını beyan etmiş ve kamu görevlileri ise tamamen Sözleşme kapsamı dışında tutulmuştur.

Bu doğrultuda, Sözleşme, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu kapsamda gelir/aylık alanlar için hastalık, analık, maluliyet, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıklarını, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile gelir/aylık alanlar için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasını kapsamaktadır. Ancak, Sözleşmenin 26 ncı maddesi gereği hastalık ve analık hükümlerinin uygulanması ülkeler arasında mutabakata bağlı olduğundan ve Ülkemiz ile İspanya ve Portekiz arasında bu yönde bir mutabakat olmadığından hastalık ve analık hükümleri uygulanmayacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları Sözleşme kapsamında olup Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar için uygulanan Sözleşme hükümleri bunlar hakkında da uygulanacaktır. Bu kişiler hakkında ilgili ülke yetkili kurumları ile yapılacak yazışmalara Kurum aracılık yapacaktır. Ancak talep formüllerlerinin düzenlenerek Kuruma intikal ettirilmesi ile ilgili işlemler, ilgili sandık tarafından gerçekleştirilecektir.

...

SGK Genelgesi 2021/34 [Tamamı İçin Tıklayınız](#)

SGK Genelgesi 2021/34 [Eki İçin Tıklayınız](#)